

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		Kúria	
Kúria mint elsőfokú eljáró bíróság útján [Abtv. 53. § (2) bekezdés]			
Ügyszám	IV/ 0 1 5 5 4 - 0 / 2023		
Érkezett:	2023 JÚL 12.	Knk. VII. 39034 / 2023 / 7	
Érkezés módja		Érkezett:	
☐ POSTÁN	☒ @	2023 JÚL. 12	
EGYÉB: <i>Levegőtől</i>			
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:	Példány:
1		2	1
		Melléklet:	Közlök:
		1	1

Alulírott dr. Tóth Renáta Hanna ügyvéd

) a csatolt meghatalmazás alapján az Angyal Károly Tibor
) az Országos Elnökség Titkára mint
törvényes képviselő által önállóan képviselt LMP-Magyarország Zöld Pártja

mint indítványozó (a továbbiakban:
„Indítványozó”) képviseletében az 1. szám alatt csatolt meghatalmazás alapján eljárva az
Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a népszavazási
eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 30. § (4) bekezdése alapján
a Kúria által Knk.VII.39.034/2023/6. szám alatt hozott jogerős végzéssel szemben az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a Kúria végzését az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján
semmisítse meg, mivel az sérti az Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1)
bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény XXI. cikkében
elismert egyézsészes környezethez való alapjogot és – ezzel összefüggésben – a természeti
erőforrások megőrzésének védelmének, fenntartásának és a jövő nemzedékek számára való
megőrzésének mindenkit terhelő, az Alaptörvény P) cikkében elismert kötelezettségét.

Indítványomat az alábbiakra alapozom:

I. Tényállás

[1] A Nemzeti Választási Bizottság 13/2023. NVB számú határozatával (a továbbiakban: NVB határozat) megtagadta a következő, az Indítványozó által benyújtott országos népszavazási kérdés hitelesítését: *„Egyetért-e azzal, hogy akkumulátor gyártásra szolgáló üzemet csak akkor lehessen létesíteni egy településen, ha azt az ott lakó választópolgárok helyi népszavazás útján kifejezett döntésükkel támogatják?”*

Az NVB álláspontja szerint a népszavazásra javasolt kérdés sérti az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontját, mivel

a) ugyan *„az Nsztv. [...] 33. §-a általános felhatalmazást ad az Országgyűlés számára arra vonatkozóan, hogy törvényben állapítson meg a helyi népszavazás megtartását kötelezően előíró, új oko(ka)t”, és „e rendelkezés alapján az Országgyűlés jogalkotási szabadsága széles körben érvényesül, ugyanakkor azt is szükséges leszögezni, hogy a jogalkotás ebben az esetben sem lehet korlátlan, a szabályozás megalkotásakor a jogalkotó mérlegelési jogának gyakorlása során sem kerülhet ellentétbe az Alaptörvény rendelkezéseivel”* {az NVB határozat indokolásának [18] bekezdése},

b) az NVB ez utóbbi vizsgálatát arra alapozza, hogy a közvetlen demokratikus hatalomgyakorlás kivételes jellegű, illetve hogy a jogrendszerben eddig ismert kötelező helyi népszavazási esetkörökre, ezek közül is kiemelve és részletesen elemezve a területszervezési döntésekre vonatkozóan milyen szabályok és alkotmányossági követelmények irányadók {az NVB határozat indokolásának [19]-[31] bekezdései},

c) majd a határozat mindezek alapján – annak ellenére, hogy az indokolás [17] bekezdése rögzíti, hogy új kötelező helyi népszavazási tárgykör létrehozása *„önmagában nyilvánvalóan nem ütközik az Alaptörvénybe”* – arra a következtetésre jut, hogy *„a kezdeményezésben célzott jogalkotás sérti a közvetlen helyi hatalomgyakorlás kivételességének alaptörvényi követelményét és ezzel párhuzamosan megbontaná a helyi népszavazás szabályozásának koherens egységét is azáltal, hogy a jelenleg hatályos szabályok által biztosított lehetőség mellett – kellő alkotmányos indok nélkül – a választópolgári támogatottságtól függetlenül, kötelező, ügydöntő helyi népszavazás új esetkörét kodifikálná törvényi szinten egy, a tárgya alapján konkrétan meghatározott, kifejezetten a helyi önkormányzatok gazdasági autonómiájába tartozó, beruházási kérdésben. Mindezekre figyelemmel a kezdeményezés alapján megalkotandó szabályozás sérti az Alaptörvény B) cikk (1) és (4) bekezdéseit.”* {az NVB határozat indokolásának [36] bekezdése}.

[2] A határozattal szemben az Indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amelyben az álláspontja szerint az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontjával, B) cikk (1) és (4) bekezdésével, továbbá az Nsztv. 11. §-ával ellentétes NVB határozat megváltoztatását és a népszavazási kérdés hitelesítését kérte annak alapján, hogy az NVB határozat

- a) annak ellenére, hogy kötelező népszavazási tárgykörök törvényi szintű meghatározására alkotmányosan nyilvánvalóan lehetséges, tételes alkotmányjogi alappal nem rendelkező, jogpolitikai/célszerűségi alapú érveléssel vezette le azt, hogy a feltenni kívánt népszavazási kérdés nem illeszkedik a hatalommegosztás rendszerébe,
- b) nem vette figyelembe, hogy az az Alaptörvény XXI. cikkében elismert egyézséséges környezethez való alapjog és a természeti erőforrások megőrzésének védelmének, fenntartásának és a jövő nemzedékek számára való megőrzésének mindenkit terhelő, az Alaptörvény P) cikkében elismert kötelezettség kellő alkotmányos alapot adnak arra, hogy a népszavazásra javasolt kérdéssel érintett, magas és tartós környezetterhelést megvalósító üzemek esetében az Országgyűlés éljen a kötelező népszavazási tárgykör meghatározása lehetőségével

[3] A Kúria a Knk.VII.39.034/2023/6. számú, jelen alkotmányjogi panasszal támadott végzésével a felülvizsgálati kérelmet elutasította. A kúriai végzés a kérelem elutasítását az NVB-vel tartalmilag egyetértve, az NVB határozat érvelései egyes elemeit egyetértőleg kiemelve azzal indokolta, hogy

a) „[a] képviselet útján történő hatalomgyakorlás elsődlegességét az Alaptörvény rögzíti, így amikor a választópolgárok a választásokon szavaznak, azt annak tudatában kell tenniük, hogy a választási cikluson belül a közhatalom gyakorlásba történő közvetlen beleszólásuk – azaz, amikor népszavazás dönt az adott kérdésben – kivételes, ennek megfelelően a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás tárgykörei az adott alkotmányos berendezkedésben korlátozottak” {támadott végzés, [17] bekezdés},

b) „[a] közvetlen helyi hatalomgyakorlás kivételes lehetősége [...] a hatályos szabályozásban is biztosított, ehhez képest a vizsgált kezdeményezés azzal a következménnyel járhatna, hogy általa a helyi közösség akarata megkerülhetővé válhat a tekintetben, hogy a választópolgárok egyáltalán szükségesnek tartják-e az adott kérdés közvetlen eldöntését” {támadott végzés, [18] bekezdés},

c) a felülvizsgálati kérelem „nem sorakoztatott fel olyan érveket, amelyek azt mutatnák be, hogy a vizsgált, szükség esetén a helyi közösség által is népszavazásra javasolható, a magánjogi (gazdasági-beruházási) autonómia körébe tartozó kérdésben a kötelező elrendelést előíró törvényhozói beavatkozás a helyi népszavazás kivételes jellegével mégis – a határozat érvelését megdöntve – összeegyeztethető lenne”, illetve „a kérelmező az NVB országos népszavazási kérdés hitelesítését megtagadó határozatának indokolásában írtakat meg sem kísérelte cáfolni. Felülvizsgálati kérelme az általánosságok szintjén maradt, a támadott határozattal összefüggő konkrét ellenérveket nem adott elő” {támadott végzés, [20]-[21] bekezdés},

d) bár sem az NVB határozata, sem pedig a Kúria eljárásának alapját adó felülvizsgálati kérelem nem vizsgálta, illetve vetette fel egyik kérdést sem, de

da) a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás választójogi alapelvével ellentétesnek mondta ki a népszavazási kérdést, mivel koncepcionális ellentmondást vélt felfedezni abban, hogy a kezdeményezés országos népszavazással kívánta kiegészíteni helyi demokratikus részvételre vonatkozó garanciákat, azaz országos jelentőségűnek tartja a helyi közösség által közvetlenül eldöntött helyi közügyek bővítését {támadott végzés, [22] bekezdés}, továbbá

db) az egyértelműség követelményével ellentétesnek találta, hogy a népszavazási kérdés értelmezése szerint nem terjed ki minden, a tárgyban folyó közéleti vitákkal érintett létesítményre, míg értelmezése szerint e vitával nem érintett más létesítményekre viszont kiterjed, ami megítélése szerint megtévesztheti a választókat {támadott végzés, [23] bekezdés}, és végül

e) a Kúria ugyan „*nem vonta kétségbe a kérelmező által megjelölt témakör [az Alaptörvény XXI. cikke és P) cikke mint alkotmányos alap] jelentőségét, aktualitását, illetve összefüggését a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, a természet és a környezet védelmére vonatkozó alaptörvényi rendelkezésekkel*”, azonban semmilyen tartalmi megállapítást nem tett e körben, mivel ez a kérdés hitelesítése általa fennállni látott akadályaira tekintettel szerinte szükségtelen volt {támadott végzés, [23] bekezdés}.

[4] A támadott kúriai végzéstől szóló, az eljáró kúriai tanács – és egyben a Kúria – elnöke által jegyzett tájékoztatót 2023. július 4-én a Magyar Közlöny 2023 évi 98. számában, a 4972. oldalon tették közzé az Nsztv. 30. § (4) bekezdése alapján.

II. Eljárási kérdések, befogadhatóság

Alaptörvényben foglalt jog sérelme, érintettség, jogorvoslati lehetőség hiánya

[5] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogát sérti és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette. Ugyanezen szakasz (2) bekezdés a) pontja alapján jogállástól függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt. Az Indítványozó jogi személy, amely ténylegesen is kezdeményezőként járt el az alapulfekvő népszavazási eljárásban és félként az alapulfekvő nemperes eljárásban, a támadott végzés az általa kezdeményezett népszavazási jogorvoslatot utasítja jogerősen el.

[6] Az támadott végzés nyomán a jelen indítvány érdemi indokolásában kifejtetteknek megfelelően sérült az Indítványozónak a) az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joga, mivel a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek érdemi elemei tekintetében nem, illetve a kérelem tényleges tartalmával nyilvánvalóan ellentétesen foglalt állást, míg több, sem a kérelemben, sem a felülvizsgálat alapjául szolgáló NVB határozatban nem hivatkozott kérdésben felülvizsgálati kérelem hiányában is állást foglalt, b) az Alaptörvény XXI. cikke alapján mindenkit, így az Indítványozót is megillető egészséges környezethez való joga, illetve ezzel összefüggésben az az Alaptörvény P) cikkében rögzített követelmény, mivel a Kúria a támadott döntésének meghozása során ezek alapjogok védelmének szempontját erre irányuló felülvizsgálati kérelem ellenére sem vizsgálta meg.

[7] A Kúria támadott döntésével szemben további rendes jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésére. Az Indítványozó nyilatkozik, hogy az ügyben felülvizsgálati kérelemmel – összhangban azzal, hogy erre az Nsztv. nem is biztosít lehetőséget – nem élt.

Bírói döntést befolyásoló alaptörvény-ellenesség, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

[8] Az Abtv. 29. § alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

[9] Az Indítványozó jelen ügy tekintetében alapvető alkotmányos jelentőségű kérdésnek annak vizsgálatát tekinti, hogy a Kúria azon jogértelmezése, amely a) egy korábbi alkotmánybírói döntésekből követve sem következő, a helyi népszavazás jogintézményének célszerűségi-rendszertani elemzésén alapuló alkotmányossági követelményrendszer érvényesítő NVB határozatot sérelmező felülvizsgálati kérelmet azért nem tart elbírálhatónak, mert az ezeket a követelményeket nem cáfolja a konkrét népszavazási kérdés szintjén, b) erre irányuló felülvizsgálati kérelem hiányában is megállapít az Alaptörvény védelme és a népszavazási akarat megállapíthatósága szempontjából nyilvánvalóan nem központi jelentőségű, az NVB határozata által meg nem állapított kérdéshitelesítést kizáró okokat, c) az ügynek az egészséges környezethez való joggal és a környezeti erőforrások jövő nemzedékek számára történő megőrzésével való összefüggését viszont erre irányuló kifejezett kérelem ellenére sem vizsgálja, összeegyeztethető-e a tisztességes eljáráshoz való joggal, illetve a felhívott további alapjogokkal. Emellett, ahogy azt az indítvány érdemi indokolása bemutatja, a Kúria döntését az alaptörvényi keretek téves értelmezése alapvetően befolyásolta.

Határidő

[10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdésétől eltérően az Nsztv. 30. § (4) bekezdése alapján jelen alkotmányjogi panaszt a Kúria döntésének a Magyar Közlönyben való közzétételét követő nyolc napon belül lehet benyújtani. A Kúria döntését a [4] bekezdésben már hivatkozottak szerint 2023. július 4. napján tették közzé, azaz az alkotmányjogi panasz előterjesztésének törvényi határideje 2023. július 12. napja, azaz az Indítványozó jelen panasz benyújtásakor a törvényben foglalt határidőt megtartotta.

[11] Az Indítványozó az alkotmányjogi panaszát külön, az Indítványozó által elektronikus aláírással ellátott meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján, elektronikusan terjeszti elő az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 71. § (4a) bekezdésére figyelemmel, amely szerint, ha törvény az Alkotmánybíróság eljárására okot adó bírósági eljárásban az elektronikus kapcsolattartást lehetővé vagy kötelezővé teszi, az Alkotmánybírósághoz címzett alkotmányjogi panaszt e szabályok szerint lehet vagy kell benyújtani az elsőfokú bíróságon, amely jelen ügyben a Kúria.

III. Az indítvány érdemi indokolása

[12] Az Alkotmánybíróság – addigi, a 23/2018. (XII. 28.) AB határozaton alapuló gyakorlatát részben felülvizsgálva és kiegészítve – 33/2021. (XII. 22.) AB határozatában (a továbbiakban: ABh.) fejtette ki a tisztességes eljáráshoz való jogból a népszavazási jogorvoslati eljárásban a kérdés hitelesítésének megtagadásáról hozott bírói döntésre vonatkozó alkotmányossági követelményeket.

[13] Az ABh. indokolásának [28]-[34] bekezdései foglalják össze az ott elbírált ügytől függetlenül is irányadó alkotmányossági követelményeket, amelyek röviden úgy összegezhetők, hogy

- a) az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panasz – annak egyéni jogvédelmi funkciója mellett – az Alaptörvény 28. cikkében rögzített, az Alaptörvénnyel és a jogszabályok céljával való összhang biztosítását megkövetelő bírósági értelmezési következmény érvényesülését biztosító jogintézmény is,
- b) a jogértelmezési hiba *contra constitutionem* akkor válik önkényessé (és okozza a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét), ha a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja,
- c) az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a népszavazási kérdés értelmezésére is irányadó követelmény, hogy a bíróság a népszavazási kérdés szövegéből következő lehetséges jogalkotási megoldást az Alaptörvénnyel összhangban értelmezze,

- d) „a népszavazáshoz való jog megfelelő érvényesülése azt követeli meg, hogy a választópolgárok egyértelműen és világosan nyilváníthassanak véleményt a népszavazási kezdeményezés tárgyát alkotó kérdésről, továbbá hogy az Országgyűlés el tudja dönteni, terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles”,
- e) „[a] népszavazási kérdés hitelesítésre való alkalmasságát [...] nem befolyásolja, ha a választópolgár nem ismeri előre, hogy a kérdésből következő jogalkotási kötelezettségének az alkotmányos keretek betartásával a jogalkotó pontosan miként tesz eleget”,
- f) „[a] jogalkotói egyértelműség követelményének megfelelő, de többféle jogalkotási megoldást magában hordozó népszavazási kérdés normatartalommal kitöltésekor a Kúriának nemcsak lehetősége, de kötelessége is, hogy a kérdés hitelesítése szempontjából az Alaptörvénnyel összhangban álló megoldást figyelembe vegye, és félretegyen bizonyos, az Alaptörvénnyel össze nem egyeztethető lehetséges normatartalmakat”.

[14] Emellett az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata azt is egyértelművé teszi, hogy az Nsztv. szerinti jogkörében eljáró Kúria eljárására – a nemperes eljárásból fakadó eltérések figyelembevétele mellett – a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból egyébként is fakadó alkotmányossági követelmények is irányadók, köztük természetesen a közhatalom-gyakorlók és különösen a bíróságok indokolási kötelezettsége, valamint – ahogyan azt a választási jogorvoslatok tekintetében az ellenérdekű félnek a bírósági eljárásban való nyilatkoztatását alkotmányos követelményként is rögzítő 16/2019. (V. 14.) AB határozat egyértelművé teszi – a fegyverek egyenlőségének a követelménye is.

[15] E követelmények indítványozói álláspont szerint jelen ügyben is irányadóak. A támadott kúriai végzés esetén ugyanis álláspontunk szerint az alapjogsérelem elsődlegesen abban áll, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert – és az ABh. alapján a népszavazási kérdés hitelesítésének bírósági megtagadása esetén is az Alaptörvény 28. cikkével szoros egységben értelmezendő – tisztességes eljáráshoz való jogot sérti a Kúria azon jogértelmezése, amellyel az NVB határozata által a helyi népszavazás kötelező elrendelésére vonatkozó esetkörök korlátaira vonatkozó alkotmányossági követelményként érvényesített, az Alkotmánybíróság döntéseiből semmilyen módon le nem vezethető követelményeket maga is alkotmányossági követelményként, az Alaptörvényen alapuló megtagadási okként érvényesít. Az Indítványozó a támadott végzésben e körben kifejtett érvelés kapcsán megjegyzi, hogy

- a) a népszavazási kérdés hitelesítése tételes alkotmányossági és választójogi kérdések vizsgálatán alapul, így nem az az NVB érvelésének cáfolatához, hanem annak alátámasztásához lett volna szükség a konkrét népszavazási kérdéssel összefüggésbe hozható, egyben létező alkotmányossági követelményeken

nyugvó érvelésre, ezek hiányában viszont az absztrakt érvelést éppen absztraktsága miatt támadó, tartalmában és absztrakciós szintjében értelemszerűen az általa támadott NVB határozat tartalmához kötött felülvizsgálati kérelmet érdemben kellett volna elbírálni,

b) a jelen panasz [3] bekezdés a) pontjában idézett kúriai érvelésből, miszerint a közvetlen demokratikus hatalomgyakorlás kivételességéből a választáson részt vevő választópolgár várakozásainak valamiféle vizsgálatán át következne a kötelező népszavazási tárgykörök szűk köre, ugyanúgy nem következik, hogy a kötelező tárgyköröknek a népszavazási kérdés szerinti vagy bármely más tárgykörben történő bővítése alaptörvényellenes lenne, mint ahogyan az NVB határozat érveléséből sem, végül

c) a jelen panasz [3] bekezdés b) pontjában idézett azon kúriai érvelés, amely szerint a népszavazási kérdés azért sem illeszthető a népszavazásra vonatkozó szabályozás rendszerébe, mert a kezdeményezésnek megfelelő tartalmú népszavazási döntéssel a helyi közösség akarata megkerülhetővé válhat a tekintetben, hogy a választópolgárok egyáltalán szükségesnek tartják-e az adott kérdés közvetlen eldöntését, figyelmen kívül hagyja azt a tény, hogy a helyi népszavazás elrendelésének képviselő-testületi kezdeményezés esetén sem feltétele az, hogy a választópolgároknak akár csak egy számottevő kisebbsége szükségesnek tartsa a népszavazás megtartását, azaz a helyi közösség akaratnyilvánítása a helyi népszavazás mai szabályozási rendszerében sem lehet abszolút mércéje a népszavazásra javasolt kérdés alkotmányossági vizsgálatának.

[16] A támadott kúriai végzés a döntésnek az Alaptörvény 28. cikkét sértő tartalmán kívül eljárási okból is sérti az Indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, mivel a jelen panasz [3] bekezdés c) pontjában idézett megállapításokkal a felülvizsgálati kérelemben szereplő tartalmi érvelést annak ellenére irrelevánsnak, túl általánosnak, nemlétezőnek minősíti, hogy az abban foglaltakra az indokolás más részeiben egyébként reagál vagy azok tartalmát rögzíti, és hogy a felülvizsgálati kérelem e körben a következő érvelést tartalmazta:

„3.1. A támadott határozat a közvetlen demokratikus hatalomgyakorlás kivételes jellegéből lényegében azt vezeti le, hogy kötelező népszavazás tartását előírni kizárólag koncepcionális változtatást nem eredményezve, a korábbi szabályozási megoldások szabályozási koncepciójába illeszkedve lehet. Ez a követelmény nemhogy nem következik sem az Alaptörvényből, sem a jelen ügyben érvényesített tartalommal a korábbi alkotmánybírósági és bírósági gyakorlatból, hanem kifejezetten ellentétes a népszavazás azon alkotmányos sajátosságával, hogy az megvalósulása esetén a képviseleti hatalomgyakorlás fölött áll [52/1997.(X.14.) AB határozat, I. pont]. Amit az NVB jelen ügyben alkotmányossági követelményként vél érvényesíteni, az valójában nem a népszavazással történő hatalomgyakorlás kivételes – azaz a főszabályt jelentő képviseleti demokráciához mint főszabályhoz képest ritkábban érvényesülő – jellegét, hanem tartalmi alárendelését, másodlagos, a képviseleti szervek korábbi döntéseinek szabályozási logikáját soha meg nem bontó jellegét jelentené.

3.2. Az alkotmányossági követelmény tartalmának ezen téves értelmezésével szorosan összefüggő probléma, hogy az NVB határozatában el is szakad a tételes alkotmányjogi és népszavazási szakjogi kérdésektől. Olyan kérdéseket elemez és tesz a döntése alapjává, mint az eddigi szabályozásba való koncepcionális beilleszthetőség vagy a korábbi és a kérdés által javasolt kötelező népszavazási tárgykörök fenntartásának, illetve bevezetésének elvi alkotmányossági indokai. Az NVB nem azt elemzi, hogy a javasolt kérdés jogszerű-e, hanem azt, hogy jogpolitikai szempontok alapján indokolt-e a kezdeményezésnek megfelelő törvény elfogadása. Ezzel a támadott határozat olyan, a jogalkotó vagy népszavazás esetén a választók által eldöntendő kérdéseket válaszol meg, amelyek tételes jogi követelményekből nem vezethetők le. A kérelmező hangsúlyozza, hogy a határozat sem azt nem állapítja meg, hogy bárkinek az alapjogát sértené a népszavazási kérdésről hozott döntés végrehajtása, sem azt, hogy az ne tartozna az Országgyűlés hatáskörébe (sőt, kifejezetten azt rögzíti, hogy a parlamenti tág keretek közt mérlegelhet arról, hogy milyen kötelező helyi népszavazási tárgyköröket létesít), sem pedig azt, hogy a döntés az Alaptörvény bármely tételes szabályát sértené.

3.3. Végezetül a támadott határozat abban a tekintetben is téves alkotmányossági érvelést alkalmaz, hogy a népszavazásra javasolt konkrét kérdés esetében ne lenne olyan alkotmányos alap, amely indokolja az új kötelező helyi népszavazási tárgykör létrehozását. Köztudomású tény, hogy a kérdés által érintett, akkumulátorok gyártására szolgáló üzemek létesítését szolgáló beruházások hosszú távú, jelentős környezetterhelést jelentenek közvetlen és közvetett környezeti hatásaik, mindenekelött kiemelkedően magas víz- és energiaigényük miatt. A hasonló beruházások helyi, de országos szinten is jelentősen érintik tehát az Alaptörvény XXI. cikkében elismert egészséges környezethez való alapjogot, valamint a természeti erőforrások megőrzésének védelmének, fenntartásának és a jövő nemzedékek számára való megőrzésének mindenkit terhelő, az Alaptörvény P) cikkében elismert kötelezettségét is. Az NVB álláspontjával ellentétben tehát egyértelműen azonosíthatóak olyan, az önkormányzat más gazdálkodási és beruházási tárgyú döntései közül az adott tárgykört kiemelő alkotmányossági szempontok, amelyek kellő elvi alapot képeznek ahhoz, hogy a tárgykörben az Országgyűlés kötelező helyi népszavazási tárgykört hozzon létre.”

[17] A támadott kúriai végzés végül azért is sérti az Indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, mert a jelen alkotmányjogi panasz [3] bekezdés d) pontjában idézett, a népszavazási kérdéssel kapcsolatos kifogásokat nemcsak a felülvizsgálati kérelem nem tette az eljárás tárgyává, hanem az NVB határozat sem tartalmazott sem a feltenni kívánt kérdés bármely összefüggésben fennálló tartalmi bizonytalanságával, sem pedig a népszavazási kezdeményezés céljának jóhiszeműségével kapcsolatos megállapításokat, holott az NVB mind a választási alapelvek értelmezésében, mind pedig a népszavazási kérdések egyértelműségének szigorú vizsgálatában komoly és a népszavazással történő hatalomgyakorlás kivételes jellegét meg nemigen kérdőjelező gyakorlattal rendelkezik. A támadott határozat indokolásának tartalmából az Indítványozó arra következtet, hogy a Kúria fent hivatkozott,

az alkotmányossági összefüggéseket csak nagyon távolról érintő értelmezési nehézségei az eljárás során tett nyilatkozattal feloldhatók lehetnek volna. Az Indítványozó ugyanis éppen a helyi demokratikus részvétel bővítését, azaz azt tartja országos közügynek, hogy a jövőben mindenhol a választópolgárok helyi közössége döntsön az akkumulátorgyárak létesítéséről, a kérdések pedig a jogszabályokban meghatározott fogalmakat azokkal egyező, a jogalkotó mellett a választópolgárok számára is könnyen azonosítható tartalommal használják. Azonban e tisztázásra nem volt lehetőség, hiszen az Indítványozó csak a Kúria végzéséből értesült arról, hogy az ügyben addig senki által fel nem vetett, így meg sem ismerhető további akadályai is fennállnak a kérdés hitelesítésének. Az Indítványozó utal arra, hogy a két, a Kúria által „talált” hitelesítést kizáró ok egyike sem egzaktan megfogalmazott, valamint azok nem vezethetők le a javasolt kérdés nyelvtani jelentéséből és tételes jogi rendelkezések tartalmából. Ezért a Kúria eljárása kizárta, hogy az Indítványozó a jogorvoslati kérelme kedvezőtlen elbírálásában kulcsszerepet játszó szempontok kapcsán az eljárásban kifejthesse az álláspontját, ami a hatékony bírósági jogvédelmet ellehetetlenítve a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezetett.

[18] Végezetül a támadott kúriai végzés azért is sérti az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve azért sérti az Alaptörvény XXI. cikkében elismert egyézséges környezetehoz való alapjogot és – ezzel összefüggésben – a természeti erőforrások megőrzésének védelmének, fenntartásának és a jövő nemzedékek számára való megőrzésének mindenkit terhelő, az Alaptörvény P) cikkében elismert kötelezettségét, mert a Kúria nem végezte el a fenti alapjogra, illetve az azzal szorosan összefüggő, mindenkit – így a Kúriát is – terhelő alaptörvényi kötelezettségen alapuló, fentebb már idézett tartalmú felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatát. Az Indítványozó emlékeztet arra, hogy az NVB határozat tartalmilag azon alapult, hogy nincs alkotmányos indoka a kötelező helyi népszavazási tárgykörök kezdeményezés szerinti bővítésének, míg a támadott kúriai határozat szerint egyrészt e körben a felülvizsgálati kérelem nem cáfolta kellő súlyú indokokkal az NVB érvelését, másrészt ugyan összefüggenek ezek az alapjogok a kezdeményezés tárgyával, azonban vizsgálni mégsem kell őket, mert a kérdés hitelesítésnek „*több – önmagában is a kérdés hitelesíthetőségét kizáró – okból*” nem lenne helye.

[19] Ezen okok azonban egyrészt a jelen panasz [17] bekezdésében kifogásolt indokokból, másrészt pedig éppen az NVB érvelése szerinti, az alkotmányos alapot azonosítani nem tudó, azaz a felülvizsgálati kérelemben foglaltak mérlegelését logikailag is elengedhetlenné tevő érvelésből állnak össze. A hivatkozás és a felhívott alapjogokra gyakorolt hatás tartalmi vizsgálatának mellőzése így tehát ésszerűtlen és önkényes jogalkalmazásra vezetett a Kúria részéről, ami egyrészt az Alaptörvény 28.

cikkének megsértésén keresztül a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti a fentebb kifejtettek miatt, másrészt az egészséges környezethez való jog és az éppen a minden, a környezeti erőforrásokra vonatkozó állami döntés tekintetében a jövő nemzedékekre gyakorolt hatások figyelembe vételét előíró P) cikk sérelmére is vezetett.

*

Mindezek alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria által Kvk.VII.39.034/2023/6. szám alatt hozott jogerős végzést az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

A jogi képviselő képviseleti jogát a részére az Indítványozó által adott, a jogi képviselet ellátására szóló ügyvédi meghatalmazás alapozza meg. A jogi képviselő az elektronikus aláírással ellátott beadványt a Kúria útján, a valasztasifelulvizsgalat@kuria.birosag.hu elektronikus levélcímen keresztül terjeszti elő.

Budapest, 2023. július 12.

dr. Tóth Renáta Hanna

egyéni ügyvéd

az Indítványozó jogi képviselője

Dr.
Tóth
Renáta

Digitálisan
aláírta: Dr. Tóth
Renáta
Dátum:
2023.07.12
09:09:56 +02'00'

